

բերած պատերազմի մասին, գերմանական կառավարութիւնը գործ է զնում բոլոր շանքերը՝ մալորեցնելու հասարակական կարծիքը և հակառակ իրականութեան հաստատում է, թէ իբր այս պատերազմը փաթաթել են Գերմանիայի լենքին։ Մը աւելորդ անգամ կը կնքում է հին առասպելը իբր թէ Գերմանիային սպառնացող՝ թշնամիներից շրջապատվելու վանդի մասին եղուարդ ՎԱ թագաւորի օրից։ Եւ սակայն այդ իմաստուն թագաւորի խաղաղասիրութիւնը յայտնի էր ամբողջ աշխարհին։ Բելլինի կառավարող շրջանների անսահման իշխանասիրութիւնը վաղուց նրա համար ակնյայտ էր դարձել և նա հասկացել էր, որ միայն խաղաղ շահերի համայնութեամբ շաղկապված պետութիւնների մերձեցումը կարող է կայունութիւն տալ Եւրոպայի հաւասարակըշութեան։ Նրանց կնքած կամ պատրաստած համաձայնութիւնները, այդպիսով, բացառապէս պաշտպանողական նպատակ ունին։ Բոլորովին այլ ուղղութիւն ունէր այն աշխատութիւնը, որ կերծին տարիները Գերմանիան առաջ էր մղում։ Ես այսաեղ չեմ շօշափի նրա լարված ջանքերը՝ կանխել Անգլիային ծովային հզօրութեան գործում, որին հասնելու համար Գերմանիան մերժեց Մեծն Բրիտանիայի բոլոր փորձերը՝ իրար հասկանալու այդ հօղի վրա։ Ես չեմ շօշափի նոյնպէս նրա մշտական յարձակման փորձերը՝ Ֆրանսիայի շահերի դէմ, որինակ Արքագէրը գործում, ոչ ևս Գերմանիայի վատ կերպով ծածկած ցանկութիւնը՝ հպատակեցնել իր կամքին դրացի չէզոք պետութիւնները, բայց ես կը յիշեցնեմ ձեզ մի շարք նշաններ, որոնք շատ պարզ կերպով մատում են Գերմանիայի թշնամական վերաբերմունքը դէպի Ռուսաստանը։

հրաւերելով իրան ծառայութեան
անսկան ինստրուկցիոն երի, իսկ յետոյ
Սանդերսի զինուրական միսիային
քաց կառավարութիւնը ժատածել է,
ոկե, իր բանակի ուսպմական ոյժի աւել-
ութու և իր անկախութիւնը ուսւական
ոգի դէմ լաւագոյն կերպով ապա-
ռու մասին, որի մասին Բերլին
եռանդուն կերպով շնչացել են
ական ջնն, անկայն Գերմանիան օգտա-
իր՝ թիւրքաց բանակը մանելուց,
ոզի նշանից հետզհետէ զէնք շինի իր
սքական մտադրութիւնների համար:
Էնիք և «Բրեսլաուի» թոյլատրումը՝
ու թիւրքաց ջրերը՝ կերջնականապէս
գիտային յանձնեց Գերմանիայի ձեռքը:
գիտայի գործառնէութիւնը «Գերէնի»
դանէլ մանելու օրից պէտք է համար-
գերմանական կառավարութեան ճնշման
կատարված արարքներ: Օսմանեան կա-
րութեան ձգառմը՝ վերցնել իր վրա-
մեր ափերի վրա յարձակվելու պատաս-
տուաթիւնը՝ չի կարող արդէն կանգ-
նել թիւրքիային իր համար այն ճակա-
րական թեք մակերևոյթից, զէպի որը
հրեց Գերմանիան Ռուս-թիւրքական
անում կատարվող անցքերը, յոյս ու-
կը բանան թիւրքերի աչքերը և կօգ-
նրանց հասկանալ, որ գերմանական
մակալութիւնը անխուսափելի կերպով
ուժ է նրանց զէպի կործանում: Այդ
քերը ոչ միայն պատկեցին մեր զէնքը
փառքով, այլ և կը մօտեցնեն տնտե-
սն և քաղաքական խնդիրների լուծման
ն, որոնք կապված են Ռուսաստանի
ի ծավը ազատ ելք ունենալու հետ-
ներ՝ «բրաւօ», ծափեր բոլոր աթոռնե-

ինգարթի, «Թիութեան և ողորման օրը», որ կազմակերպել էր Հայ-կենտրոնական Կօմիտէտը, անցաւ նին աշող Փողոցներում ցըշում էին օկան աշակերտաւաշակերտունիներ և ուսոր անձինք և Տիրամօր պատկերով հան նշաններ բաժանում: Փօրութիրով գնում էր ողորմածութեան ըրհրդանշանը և իր կուրծքը զարդարանով:

Յունկարի 27-ին Թիֆլիս եկաւ 5 ալիւր, 2 վագօն շաքար, 5 վագօն վագօն պաքսիմատ, 4 վագօն փայտ, նաև անտրացիտ, 4 վագօն մազութ, 1 իւղ, բրինձ, ձուկ և այլ մթերք նդամենը 23,253 պուդ:

Արևակ. — «Մշակի» № 20-ում են մի քանի սխալներ, որ անհրաժեղ պայման առաջնորդողի ամենակի 11-դ տողի (Ներքելից) վրա տեսել «կրօնական», հոգեոր զեկութիւններ, պէտք է լինի «զգացումներնպէս» «Բաթօւմի ոմբակածութիւննագրով տեղեկութեան մէջ» (Ի եւ ոյս է տիսել՝ «Պիրօնիդա հիւանդամինչեռ պիտի լինի» «հրուանդան»: ան Դումայի նիստի արձանագրութիւններ ևս մտել են մի քանի սխալներ. օրինակ՝ տպվել է «յանուուս թշնաւութանակ» յանդուգնի, ամենակուպակ ամենակալի և այլն:

Կ Ո Վ. Կ Ո Ս

Խովկասի քաղաքների միութեան հրաշի Դերբենտում բացվելու է նոր լավիրաւորների և յատուկ բարակ ված հիւանդների համար:

የፌተኛ ለሀገሪች

Թ Ի Ֆ Լ Բ Կ
Ստասոս կամա կօմսուի Ե. Ա. Վո-
լովա. Դաշկովա Թիֆլիսում բաց է անում
ապաստարան, պահեստի զինւորների և
աների համար։
- Զօրեքջաբթի օրը, ամսիս 28-ին,
. վարչութեան մէջ, քաղաքագլխի նա-
ահութեամբ կայացաւ միջվարչական
հսածողովի նիստը Միջոցներ մշակե-
քաղաքի շուկաների սանիտարական
ըլ կանօնաւորելու և կարգ է սահման-
քաղաքի սանիտարական դրութեան վրա
լու համար։

ՎԵՃ. ՀՅՆ գրութեամբ է.
Թօւմայում արտասանված ճառերի
շուրջփակվում է նրանով, որ ներ-
ատերազմը պատարար է այս խոս-
ենալայն մտքով։ Ճառերի մէջ քա-
նդզգծեց Ռուսաստանի բոլոր ազ-
նների միհութիւնը։ Թօղ ուրեմն այդ
իւնը գրաւական լինի նրա, որ Ռու-
սնի ժօդովուրդների մէջ շուտով չեն
թշաւաներ ու ճնշվածներ։ Այն
, որ պատերազմը պէտք է յազթա-
տայ ազատարար սկզբունքները,

Համար 1. Տառապելու մասին համար առաջնային գործընթացի վերատեսուչ
Բժշկապետ Բ. Շաւարդյան
1. Օ - 1

Մ Ա Ւ Լ

Պատմութեան առաջնահայր Տիգրան Մատիս

50 կ.: Զքաւողները ձրի: Համախորհնչութիւն օպերացիալի համար առանձին:

տարրը կարեւութ առաջաւագ է թիւն, և
առաջօրէն պահպանում էինք բարի դրա-
ցիսլիքան յարաբերութիւնները, մենք յա-
ճախ հանդիպում էինք ամենուրեք Գերմա-
նիայի ընդդիմապրութեան: Կարծէք մի
ընդհանուր հրամանի զօրութեամբ, գերմա-
նական դիվումատիան սկսեց գործել մեր
դրացի բարը երկիրներում մեր դէմ, մա-
նաւանդ այն երկիրներում, որոնց հետ մենք
կապված ենք ամենամեծ էական շահերով: Ազգում
այդ աշխատութիւնը բաւական
զգոյշ էր առարկում, բայց յետոյ աւելի հա-
մարձակ դարձաւ: Սկանդինավեան պետու-
թիւնների մէջ գերմանացիները և իրանց
մոլորակները սիստեմատիքաբար տարածում
էին անվատահութիւն դէպի Ռուսաստանն
այն յայսօվ, որ փշրեն լաւ յարաբերու-
թիւնը դրացի ազգերի հետ Գալիցիայում
Բերլինից ուղարկվող դրամով արուեստա-
կան կերպով պահպանվում էր այսպէս կոչ-
ված ուկրայնական շարժումը՝ հերձուած
մացնելու նպատակով միակ ուռւ ժողովրդի
սրտի մէջ: Ռումինիայում գերմանական ազ-
դեցութիւնը տարիներով մթագննեցնում էր
մեր դաւանակից ազգերի մէջ մեր շահերի
հանրութեան դիտակցութիւնը, թէ տնտե-
սական շահերի, պայմանաւորված դրացիու-
թեամբ, և թէ քաղաքական շահերի, որոնք
բղխում են այն հանգամանքից, որ Աւստրօ-
Ռունգարիայի լծի տակ գտնվում է մեր ցե-
ղակիցների մի մեծ թիւ: Նոյն իսկ մեզ
հետ յատուկ պատմական շաղկապներով
զօղված Բոլգարիային Գերմանիան ամեն
կերպ աշխատում էր ենթարկել իր նկա-
տումներին, բայց ամենից շատ փայլուն
կերպով արտայատվեց Ռուսաստանի դէմ
ուղղված գերմանական ինտրիգան Թիւր-
քիայում: Հազիւ պէտք կայ յիշեցնելու ձեզ,
որ Բերլինում ինձ տուած ըստ երևոյթին
ապահովական բացատրութիւններից յետոյ
երկրորդ օրը գերմանական կառավարու-
թիւնը աշխատեց գործ դնել մեզ՝ օսմա-
նեան մայրաքաղաքում գերմանական սպա-
ների ձեռքով զինուրական իշխանութիւնը
գրաւելու կատարված փաստի տուած: Այդ
բարեկից Թիւրքիայի վերջնական ստրկա-
ցումը Գերմանիայի ձեռքով ընթացաւ ա-
րագ քայլերով: Այդ մասին, սակայն, ես կը
խօսնմ աւելի մանրամասնորէն մի այլ տե-
ղում: այստեղ միայն ես կը կամենայի
շեշտել, թէ որպիսի ստիլովականութեամբ
Գերմանիան աքնում էր կտակել մեզ քաղա-
քական ինտրիգների շղթայօվ երօպական
մեր ամբողջ սահմանագծի տարածութեամբ: Նոյնը և Ասիայում: Պարսկաստանում յայտ-
նապէս եղծնելով Պատրամի համաձայնու-
թիւնը և նրա առիթով մեզ տուած
հանդիսաւոր խոստումները, գերմանական
գործականները նուիրվեցին ուժեղ գոր-
ծունէութեան, որպէսով ստեղծեն մեզ
համար ամեն տեսակ դժուարութիւն-
ներ այդ շրջանում, որ նախամեծարապէս
առևական և անզիւհական շահերի շրջանն է:
Նոյն գերմանական ինտրիգները տեսնում
ենք և Զինաստանում, Եապօնիայում, ուր
Գերմանիան գործարում էր բոլոր շան-
քերը՝ զրգուելու այդ պետութիւնները Ռու-
սաստանի դէմ, բայց, բարեբաղկաբար՝ ան-
աջող: Ասածներս բաւական են՝ պատասխա-
նելու այն հարցին, թէ արգեօք աւելի հիմք
չը կայ խօսելու Գերմանիայի կողմից Ռու-
սաստանի շըշապատելու փորձերի մասին,
քան թէ զանգատելու երեքպահեան համա-
ձայնութեան կողմից Գերմանիան շըշապա-
տելու երևակայական փորձի մասին: Պարզ

Թ Ի Ֆ Լ Ի Պ
Ստատու դամա կօմսունի Ե. Ա. Վո-
օվա. Դաշկովա թիֆլիսում բաց է անուն
սպասարան, պահեստի զինւորների ե-
աների համար:

Չօրեքշաբթի օրը, ամսիս 28-ին,
Վարչութեան մէջ, քաղաքագլուխ նա-
ահութեամբ կայացաւ միջվարչական
նախաժողովի նիստը Միջոցներ մշակվե-
քաղաքի շուկաների սանիտարական
ը կանօնաւորելու և կարգ է սահման-
քաղաքի սանիտարական դրութեան վրա
լու համար:

Վերջին ժամանակներս թիֆլիսում
ցվում է անասունների կերի պակասու-
ն: Այդ պատճառով թիֆլիսի բօրսային
համար դիմել է թիֆլիսի ժամանակա-
կօթենդանատին, միջնորդելով տալ 12
օն սիմինդր բերելու համար:

Երաւասու Ի. Մ. Դօլուխաննոնի գու-
ի նիստում արած յայտարարութիւնից
այն մասին, թէ քաղաքում կառ-
ի պակասութիւն է զգացվում, մա-
անդ կայարու՞, ուր ոչ միայն գիշերը,
և ցերեկօվ կառքեր չեն ճարվում, վար-
ժեան անդամ Մ. Ա. Զարար կան-
է կառապանների աւագին, որը
ոնել է հետեւալլը: Մինչև պատե-
մը քաղաքութեղել է 635 կառք. դրան-
100 կառաքէրեր ունեցել են երկուա-
ծի իւրաքանչիւր կառքի համար, մաս-
535-ը չօրսական ձի: Առաջինները աշ-
ուում էին 12 ժամ, իսկ միւնները 24 ժամ:
ուրաքը սկսվելու հետ զօրքերի պէտքե-
համար ձիերը վերցնելուց յետոյ բանող
քերը մասցին նոյն թւով, բայց 24 ժամ
ատազների թիւը իջաւ 335-ի. միւնները
պլած են աշխատել կէս օր: Բացի այդ
քերի պակասութիւն զգացվում է և այն
տնապով, որ էլեկտրաքարշի վագոնների
ը կրծատվել է: Դրա համար էլ քաղա-
մ կառքերի պահանջը այնքան մեծ է, որ
նոք չեն կարողանում կայարան հաս-
թացի այդ՝ գնացքների անկանոն ժա-
աւալու պատճառով, կառապանները զըրկ-
ուների սպասելու:

Կովկասի քաղաքների միութիւնը Ֆ.
Նոկովից ստացել է հետեւալ հեռագիրը.
Նվարի 25-ին ուղարկվեցին փաթեթա-
և վիրակապային միջոցներ, տաք իրեր
գաքսիմատ 10 վագնուվ կովկասեան բա-
լի համար: Համառուսական քաղաք. դաշ-
ուցութեան կողմից լիազօրներ են ու-
ղաքած կերեղեվ, Գոնչարով և վեց աշ-
տակիցները Խնդրում ենք՝ նրանց գալու
մանակ տեղեկութիւններ պատրաստէք,
որտեղ է կարեք զգացվում ուղարկված
ըրի և ուր պէտք է ուղարկել նրանց:»

◆ Կիրակի, փետրվարի 1-ին, Զուբա-
րի ժաղարկական Տանը տեղի կունենայ-
սերէն լեզուով գասախօսութիւն ժողո-
ական համալսարանի նախաձեռնութեամբ
Ա. Կողլօվը դասախոսելու է «Ալկօնիկով»
ու կօնօլիկուները» նիւթի մասին: Դասա-
սութիւնը լինելու է առ. ժամը 11-ից,
և մաւաքի վճարը 5 և 10 կոպ.:

◆ Երկայում թիֆլիսում է գտնվում
ող Ի. Ի. Եասինսկին, որ «Ենք. Ենք.»
ըթի կողմից ընծաներ է տանում կով-
սեան ուղմաբեմի զօրքերին: Նախանցեալ
Եասինսկին այցելեց քաղաքազլուխ Ալ-
տիսեանին, ինդրեկով նրա աջակցութիւնը
աները զօրքերին հասցնելու համար:

Համարուժարան
Հիմնված առաջնաբայց
Վ. ՀԱՅԿԻՆԵՑԻ
ունութեամբ: Ի ի ի լ ի ս, Միլիայլօվսկի պր
արանը բաց է իւանդների համար օրվա
յա ամեն: ամին: Ասամենըը բուժե
նամար զնարը ստացվում է բայ հա
կագնի: բանում զարդում են 5 թիշկ-մասն
վիրաբայց Բ. Բ. Պիրագօվը (որ ժաման
քացակայ է):
ըլանն ունի կատարելագործված լաքորա
կան ատամներ պատճառտելու համար
և են ամեն մասն առաջ առամ նու-մասն
օխտանենք և շատ վերանըրութամ
ու ընթացքում: 755. 100-

ՏՐՎՈՒՄ Ե

ով, կամ կարելի է վաճառել,
ու աղիւսի գործարան—ձեռնուու
րով: Տեղեկանալ՝ Միլիայլօվսկի
Շեյքայեկից, առաւուու. մինչև
իսկ ճաշից յետոյ՝ ժամը 3-րդ
երեկ. ժամը 7-ը: 1-

ԸՆԿԻ ԽՄԲԱԳՐԱԾԻՒՆԵՐ

ՎԱԶԱՐՎՈՒՄ

ՕԼՍՕՅԻ Տետեւեալ երկ
ՍՍՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆՆ, թարգմ.
Երխաթեանի
Ն. ՖՈՒԾԻԾԻՈՒ (Զինական ի-
ստունը), խմբագրութեամբ
Ն. Տօսոյի, կազմեց Ա.
լանդէ, թարգմ. Սուրխա-
անի
Ա. ՃՈՒԱԾՆԵՐ ՄԱՀՈՄԷԴԻ,
արված Լ. Տօսոյից, թարգ.
Դանիէլեանի
870թ. թարգ. Դանիէլեանի
204 ԵՆ ԿԵՆԴՆԱՆԻ ՄԱՀԻԴԻԿ,
որգմ. Լ. Դանիէլեանի
անք, որոնք այս գրքերից մի-
լը պահանջեն մեզանից փողը կ-
ոկելով, կը ստանան 10 կեղզ
որհածախուը մեզ վրա: Վերադիր
գահանջողներին գեղջ չեմ լինի:
ցէն՝ Պետ. գազ. «Մահակ», Տիֆլ

ոնօրէնութեան ներքոյ գտնվող
ԱՆԻ
ՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ
ՈՒՄ
Ա. ՏԿԵԾՈՅ Խ 976.
ան առեւրական լրթութիւն:
ւմ են ատունատաներ:
Լոնդոնի Pitman և Պարիկի Pigier գոր
քն առնվում են բէլ կեանքից: Առաջ
գերմ., ֆրանս., անգլիական, բանկար
պատճենաթիւն, 4) Օրէնսդիտաութիւն
քարկան թղթակցութիւն, 6) Թարանութի-
յուն, արագագրութիւն, բ. ոչ-պար-
զագիր (ըսմինդտոն և ուր.) և 4) Առ
ում են և զատ-զատ: Անկնդիներ
ժամունունք, որը մանաւանդ յարնար է օ-
կված է: Պարապմունքների սկիզբը յուն
2-ը և երեկ. 4-6-ը: Մրագերը և կանոն
ըսկը Քիրմաները յանձնարարութ են
ուներ ընթացաւարտներից և իրանց ըն-
դունակութեան ունեցել են 334 ունկնդիր, որոնց
ից):
սերի հիմնադիր՝ Տ. Փիլօթեան
1046. 0-1